

NOORD-FRANSEN LANCEREN APP OM MET SMARTPHONE ONS DIALECT TE LEREN

“Het West-Vlaams kan hier mooie toekomst hebben”

‘Chantal’ trakteert tv-kijkend Vlaanderen elke zondagavond op een stevige scheut West-Vlaams, maar ook onze zuiderburen lopen storm voor ons geliefde dialect. De Akademie voor Nuuze Vlaemsche Tael promoot het ‘Vlaemsch’ al twintig jaar en heeft nu een opvallend project gelanceerd. Via een app kunnen inwoners uit Frans-Vlaanderen (en ver daarbuiten) de basis van het West-Vlaams onder de knie krijgen.

DOOR PHILIPPE VERHAEST

Le cochon is 't zwyn. l'avion is de vlieger, l'étoile de mer is den zeësterre, les toilettes is 't vertrek en un professeur is een schoolekoster. Het zijn slechts enkele voorbeelden uit de app – of applicatie in het Vlaemsch – die onze Franse zuiderburen het abc van het West-Vlaams moeten bijbrengen. Initiatiefnemer achter het opvallende project is de Akademie voor Nuuze Vlaemsche Tael, een organisatie die in 2004 opgericht werd en in Frans-Vlaanderen het Vlaemsch wil bewaren en verspreiden. Vandaag spreken naar schatting nog om en bij de 50.000 Noord-Fransen een variant op het West-Vlaams. “Dat zijn voornamelijk iets oudere mensen”, legt Jean-Paul Couché (61) uit. De co-voorzitter stond twintig jaar geleden mee aan de wieg van de vereniging. “Ons doel is eenvoudig: we willen deze streektaal en de daarbij horende cultuur levend houden en laten bloeien.”

GROOTEN WOORDENBOEK

Sinds een zevental jaar wordt de Akademie ook structureel en financieel ondersteund vanuit de regio Hauts-de-France en het ministerie van Cultuur van de Franse regering. “Dat laat ons toe om verschillende initiatieven uit te werken. Zo hebben we in 2018 *Den Grooten Woordenboek van 't West-Vlaemsch* gelanceerd en zorgen we ervoor dat het Vlaemsch in het straatbeeld aanwezig is. We hebben al 51 van de in totaal 111 Noord-Franse gemeenten van tweetalige gemeenteborden voorzien en zetten elk jaar een Weke van 't West-Vlaemsch op poten. Dit jaar publiceren we trouwens een geactualiseerd woordenboek om onze twintigste verjaardag te vieren.” De grootste missie is en blijft Noord-Fransen West-Vlaams aanleren. “We organiseren in tal van gemeenten lessenreeksen en bieden bijvoorbeeld ook workshops aan over hoe je op café of restaurant iets kan bestellen. Maar het allerbelangrijkste is dat we twaalf basis- en secundaire scholen didactisch materiaal bezorgen om leerlingen de

Jean-Paul Couché van de Akademie voor Nuuze Vlaemsche Tael toont de app. “In 2018 hebben we al *Den Grooten Woordenboek van 't West-Vlaemsch* gelanceerd, nu gaan we weer een stap verder.” (foto's Joke Couvreur)

fundamenten van het West-Vlaams onder de knie te laten krijgen. Tachtig procent van alle kinderen en jongeren die de kans heeft om deze lessen te volgen, doet dat ook effectief. Dat bewijst dat het West-Vlaams hier een mooie toekomst kan hebben.” Dat daar vanuit de overheid budget wordt voor vrijgemaakt, vindt Jean-Paul de logica zelf. “Een streektaal behoort tot iemands identiteit. Zonder eigen dialect valt ook een stukje cultuur weg. Dit maakt deel uit van ons patrimonium en zet de verbondenheid van deze regio met West-Vlaanderen in de verf. Eigenlijk is het zelfs wat vreemd dat de Vlaamse of Belgische overheid het West-Vlaams niet op een gefundeerde manier helpt promoten.”

LOVENDE REACTIES

De ontwikkeling van de app is een nieuwe stap in dit verhaal. “De app wordt gerund door *Lingue Vive*, een associatie die net als wij streektalen wil promoten. Je kon via de

app al langer de basis van het Corsicaans ontdekken, sinds Nieuwjaar is daar nu onder onze impuls het West-Vlaams aan toegevoegd. En dat loopt als een trein. Exacte cijfers over aantal downloads hebben we niet, maar de lovende reacties zijn amper bij te houden. Het is de perfecte manier om de nieuwsgierigheid op te wekken en de weg naar een lessenreeks – al dan niet op school – te pavenen.” De komende jaren wil Jean-Paul met zijn team het West-Vlaams bij een zo groot mogelijke groep mensen ingeburgerd krijgen. “De dag dat ik het weer regelmatig op straat hoor praten, zal ik een gelukkig man zijn. Ik voel me trouwens Fransman én Vlaming. Ik ben ook lid van het Comité Flamand de France en die draagt een leuze waar ik me helemaal in kan vinden. *Franschman zyn ik, Vlaming blijf ik.*”

De app is onder ‘Lingue Vive’ in de App Store en Google Play Store te vinden.

Als Franstalige West-Vlaams leren? Met de app *Lingue Vive* is het ‘stief’ gemakkelijk.

Waarom spreken ze West-Vlaams in Frankrijk?

In het noorden van Frankrijk wordt al eeuwen Vlaemsch *geklaft*, meer bepaald in het noordelijke deel van Frans-Vlaanderen, dat aanleunt bij onze Westhoek. Dat is in grote lijnen het huidige arrondissement Duinkerke binnen het département du Nord, met als zuidgrens de Leie. Cassel is de historische hoofdstad van dat gebied. Andere bekende stadjes zijn er Sint-Winoksbergen, Wormhout, Hondschote, Belle en Hazebroek. De vele Vlaamsgetinte plaatsnamen zoals Steenwerck, Winnezele of Noordpene zijn een levendige herinnering aan de historische band met het graafschap Vlaanderen en zijn taal. De grens tussen Frankrijk en de Nederlanden is in de loop der eeuwen regelmatig verschoven en werd in 1820 de initieel vastgelegd in het Verdrag van Kortrijk.